

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Prishtine, 29 Temmuz 2010
Nr. ref.: RK 58/10

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 53/09

AVDI KASTRATI

Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. Nr. 540 sayı ve 8 Haziran 2009 tarihli kararına karşı

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Ćukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Kosova Prizren'de mukim Bay Avdi Kastrati'dir.

İtiraz Edilen Karar

2. Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. Nr. 540 sayı ve 8 Haziran 2009 tarihli kararıdır.

Dava Konusu

3. Başvurucu, Prizren Bölge Mahkemesinin, Ac. Nr. 540 sayı ve 8 Haziran 2009 tarihli kararı ile aşağıda belirtilen konularda başarısız olduğu için Kosova Cumhuriyeti Anayasasını ihlal ettiğini ileri sürmektedir: (1) Yargılama sürecinde haklarının eşit şekilde

korunması (Anayasanın 31.1 maddesi), (2) onun hak ve yükümlülükleriyle ilgili adil ve tarafsız yargılama yapması (Anayasanın 31.2 maddesi), ve (3) Anayasa ile güvence altına alınan mülk hakkının korunması için mahkeme ve etkin kanun yollarının sunulması (Anayasanın 54. Maddesi).

Yasal Dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 20. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 54(b) maddesi.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu 12 Ekim 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.
6. Mahkeme Başkanı, Yargıç Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak atamıştır. Başkan, Yargıç Snezhana Botusharova başkanlığında yargıçlar Enver Hasani ve Ivan Čukalović'ten oluşan ön inceleme heyetini de atamıştır. Ön inceleme heyeti raportör yargıcın raporunu görüştüktan sonra 16 Temmuz 2010 günü tam kadroda toplanan mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.
7. Bu davada müdahil olan taraflardan biri için avukatlık yapmış olmasında ötürü, Yargıç Altay Suroy bu davada mahkeme heyetine kapsanmasını talep etmiş olup Mahkemenin kararıyla bu talebi kabul edilmiştir.

Olgular

8. Diton Xharra, akrabası Fatmir Qollaku'nun 1 Aralık 1998 tarihinde ödemesi gereken 225.000 DM anapara ve 75.000 DM faizden oluşan 300.000 DM borcuna kefil olmak amacıyla Prizren Adem Jashari adresinde bulunan mülkünü ipotek ettirip başvurucu ile 24 Kasım 1997 tarihinde ipotek sözleşmesi imzalamıştır.
9. Başvurucu, Bay Xharra'nın 26 Kasım 1997 tarihinde kendi mülkünü 300.000 DM karşılığında başvurucuya sattığına ve başvurucunun ücretin tamamını ödediğine dair bir alım satım sözleşmesi hazırlayıp Bay Xharra'dan mülküm mülkiyet hakkını 10 Aralık 1999 tarihine kadar devretmesini talep etmiştir.
10. Sözleşme, önceden alınan bir borç karşılığında varılan bir ipotek anlaşmasıyla ilgili olarak icra edilmiştir.
11. Müteakip gelişmelerde Bay Xharra, sözleşmede belirtilen vadede başvurucuya olan 300.000 DM tutarındaki borcunu iade etme imkânına sahip değildi.
12. Başvurucunun Bay Xharra ile 24 Haziran 2000 tarihinde vardığı yeni bir anlaşmaya göre Bay Xharra'nın 1 Aralık 2000 tarihine kadar kendisine 330.000 DM ödeyeceği, aksi takdirde ipotek ettirdiği mülkünün mülkiyet hakkını kaybedeceği belirtilmiştir.
13. Bay Xharra'nın başvurucu ile 30 Mart 2002 tarihinde imzaladığı bir başka sözleşmeye göre Bay Xharra'nın kayın biraderi Islam Kastrati başvurucuya 230.000 DM ve borcun kalan 100.000 DM tutarındaki kısmını Bay Qollaku'ya ödenmesi öngörülmüştür. 230.000 DM ödendikten sonra Bay Xharra, başvurucuya karşı olan borç yükünün tamamından kurtulacaktı.

14. Son sözleşmede öngörüldüğü üzere İslam Kastrati, 31 Mart 2002 tarihinde Bay Xharra adına başvurusunun oğlu Agron Kastrati vasıtasıyla 230.000 DM tutarında ödeme yapmıştır. Ancak başvuru, borcun 100.000 DM tutarındaki kısmının henüz ödenmediği gerekçesiyle Bay Xharra'ya ait ihtilaf konusu mülkle ilgili evrakı iade etmeyi reddetmiştir.
15. 15 Şubat 1999 tarihinde imzalanıp Prizren Belediye Mahkemesinde Leg nr. 469/99 kayıt numarası ile onaylanan alım satım sözleşmesine dayanarak başvuru, ihtilaf konusu mülkün mülkiyet hakkını 2007 yılında kendi adına devretmiştir.
16. Bay Xharra, başvurusu Prizren Belediye Mahkemesine dava edip duruşması 29 Nisan 2008 tarihinde yapılmıştır.
17. Prizren Belediye Mahkemesi çıkarttığı C.Nr. 670/07 sayılı kararla Bay Xharra'nın dava dilekçesini tamamen onayıp Bay Xharra'nın satıcı başvurusunun alıcı olarak Leg.Nr. 496/99 kayıt numarası ile Prizren Belediye Mahkemesince onaylanan ihtilaf konusu mülke ilgili 15 Şubat 1999 tarihli alım satım sözleşmesini "geçersiz" ilan etmiştir. Başvuru, mahkeme giderleri ile dava hazırlık ve geçici tedbir giderlerini karşılamaya mecbur kılınmıştır.
18. Belediye Mahkemesinin kararında şunlar da yer almaktadır:
 - (1) Prizren Belediye Mahkemesince Leg. Nr. 496/99 kayıt numarası ile onaylanan mülk alım satım sözleşmesi, alım satım sözleşmesi değil borç kefaleti sözleşmesiydi;
 - (2) Alım satım sözleşmesi kurmaca olup borç güvencesi olarak hazırlanmıştı;
 - (3) Bay Xharra, alım satım sözleşmesi değil de aldığı borçla ilgili bir sözleşme olduğunu zannederek kandırmıştı;
 - (4) Öne sürülen tüm deliller iade edilecek bir borçla ilgili olup, mülk satışıyla ilgili değildi.
19. Başvuru Belediye Mahkemesinin kararına itiraz ederek Prizren Bölge Mahkemesine başvurmuş, ancak Bölge Mahkemesi 8 Haziran 2009 tarihinde başvurusunun şikâyetini reddetmiştir. Bölge Mahkemesi, Belediye Mahkemesinin kararında beyan edilen olguların kanıtlandığını, maddi hukukun doğru uygulandığını ve usul bakımından medeni hukuk ihlalinin işlenmediğini tespit etmiştir. Dahası başvurusunun iddia ettiği üzere, ihtilaf konu mülk satılmayıp borç teminatı olarak ipotek altına konmuştu. Bölge Mahkemesi, Bay Xharra'nın borcu iade ettiğini değerlendirmiştir.
20. Başvuru 12 Kasım 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunup Bölge Mahkemesi kararının iptalini ve davanın, yeniden görüşülmek üzere, Belediye Mahkemesine iadesini talep etmiştir.

Kabul Edilirliğin Değerlendirilmesi

21. Başvuru, Anayasanın 31. maddesi (Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı) 1 ve 2. fıkraları ile 54. maddesinin (Hakların Mahkeme Yoluyla Korunması) kendi istemine isnat teşkil ettiğini ileri sürmektedir.
22. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 48. maddesi şunu belirlemiştir:

"Başvuru, isteminde hangi hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini ve kamu otoritesinin itiraz ettiği somut hükmünün hangisi olduğunu açıkça belirtmekle yükümlüdür."

23. Mahkeme, hukuk mahkemelerinde alınan kararların temyiz mahkemesi olarak iş görmesi Anayasa Mahkemesinin görevi olmadığını vurgulamak ister. Usul hukuku ve maddi hukuk kurallarını yorumlayıp uygulamak hukuk mahkemelerinin görevidir (bkz. *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz – İspanya davası no. 30544/96, Madde 28. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM] 1999-I).
24. Başvurucu, Anayasaya göre haklarının ihlal edildiğini gösteren il bakış ispatı sayılan herhangi bir kanıt sunmamıştır (bkz. *Vanek – Slovakya Cumhuriyeti davasında AİHM'nin* 53363/99 sayı ve 31 Mayıs 2005 tarihli kabul edilmezlik kararı). Başvurucu, Anayasanın 113.7 ve Yasanın 48. maddesinde belirtildiği üzere 31 veya 54. maddenin onun istemini desteklediğini ileri sürmektedir.
25. Başvurucu, belirgin bir şekilde atıfta bulunmaksızın alt derece mahkemelerin kararlarında, olguları yanlış tespitinden ve yasaların yanlış uygulanmasından anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
26. Bu vesile ile başvurucuya, davasıyla ilgili itirazlarını ve yasanın yanlış yorumlandığıyla ilgili şikayetlerini Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı ile Yüksek Mahkemeye bildirmek için çok sayıda imkan sunulmuştur. Anayasa Mahkemesi yargılama usullerini bütünlük içerisinde değerlendirdikten sonra keyfilikten dolayı herhangi bir adaletsizlik veya düzensizliğin bulunmadığını tespit etmiştir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Litvanya davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
27. Netice itibarıyla bu istem kabul edilirlilik kriterlerini yerine getirmemiştir. Başvurucu, itiraz edilen kararda anayasal hak ve özgürlüklerinin sözde ihlalini vurgulayıp destekleyecek delilleri ortaya koymada başarısız olmuştur.
28. Sonuç olarak istemin mesnetsiz olup reddedilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesinin 29 Temmuz 2010 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstem kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde Sekretarya, kararı taraflara bildirip Resmi Gazetede yayımlatacaktır.
- III. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza